

Skrócony opis pracy doktorskiej (streszczenie)

Problematyka wykonawcza utworów muzyki kolonialnej XVIII wieku Santiaga Billoniego i Ignacia Jerusalema y Stelli. Od zapisu nutowego do premiery z perspektywy pracy dyrygenta

Słowa kluczowe

Ignacio Jerusalem, Santiago Billoni, Nowa Hiszpania,
muzyka kolonialna, aspekty pracy dyrygenta, psalm

Celem autora niniejszej pracy jest opisanie problematyki wykonawczej od analizy materiałów źródłowych i partytury poprzez interpretację, złożony proces prób i przygotowań z zespołem wykonawczym aż do finalnego wykonania utworów. Termin „muzyka kolonialna”, występujący już w tytule pracy, jest polskim tłumaczeniem angielskiego określenia *colonial music*, dotyczącego utworów skomponowanych w Nowej Hiszpanii w XVII i XVIII wieku przede wszystkim przez włoskich i hiszpańskich mistrzów.

Jeszcze przed podjęciem się tego zagadnienia okazało się, że ilość materiałów dotyczących tematu jest Polsce bardzo skąpa, a dzieła kompozytorów Nowej Hiszpanii są polskim melomanom praktycznie nieznane. Za przedmiot badań wybrano dwa dzieła wokalnie-instrumentalne. Pierwszym z nich jest *Al combate* Ignacia Jerusalema (1707–1769); drugie to *Magnificat* i zbiór pięciu *Psalmów* Santiaga Billoniego (ok.1700 – ok. 1760), które zostały wydane pod wspólnym tytułem *Music for Vespers*. Reprezentują one literaturę muzyki kolonialnej przełomu późnego baroku i rokoka, a w swej formie i obsadzie (z wykorzystaniem chóru, orkiestry) stanowią interesujące przykłady muzyki Nowej Hiszpanii i godne są bliższego poznania.

Owoce badań i analiz jest niniejsza praca, stanowiąca w swym zamierzeniu pierwszą polską pozycję poświęconą problematyce muzyki Nowej Hiszpanii. Celem przyjętym w pracy jest przybliżenie czytelnikom tej twórczości, ze szczególnym podkreśleniem aspektów przygotowania dzieł muzycznych z perspektywy zadań dyrygenta.

Dla lepszego zrozumienia problematyki muzyki kolonialnej w rozdziale pierwszym został w zarysie przedstawiony kontekst historyczny omawianych dzieł. Kompozytorzy europejscy działający w Nowej Hiszpanii rozwijali twórczość opartą na europejskiej tradycji, wykorzystując zdobytą wiedzę i doświadczenie, tak potrzebne w zupełnie nowych okolicznościach i warunkach. Zostali oni oderwani od muzyki europejskiej, a ulegali wpływom nieznanego im dotąd kultury, co miało wpływ na kształt i odmienność ich twórczego dorobku.

Drugi rozdział zawiera skrótowe informacje dotyczące życia i twórczości Ignacia Jerusalema i Santiaga Billoniego. Przedstawiony zostaje dorobek twórczy obu kompozytorów oraz główne cechy ich stylu kompozytorskiego.

Główne segmenty dysertacji stanowią rozdziały trzeci i czwarty, zawierające analizę i interpretację wybranych dzieł, a przede wszystkim ukazujące różne aspekty i trudności wykonawcze, które dyrygent napotkał przygotowując te utwory. W zasadniczej części moich rozważań poruszono zagadnienia złożonego i wielowarstwowego procesu przygotowania – od opracowania i przeanalizowania partytury do publicznego wykonania.

We wnioskach końcowych przedstawiono kilka wątków dotyczących roli i zadań dyrygenta oraz uwagi na temat współczesnego „stylowego” wykonawstwa muzyki XVIII-wiecznej.

Do pracy pisemnej została dołączona płyta DVD z nagraniem wykonania wymienionych utworów podczas koncertu, który odbył się 21 października 2018 roku w Auli Florianka w Krakowie, przy współudziale studentów krakowskiej Akademii Muzycznej. Koncert ten był kulminacją badań, studiów oraz etapu prób z zespołem wykonawców, dlatego stanowi on główną część pracy doktorskiej.

Należy podkreślić, że ukończenie badań zbiega się w czasie z jubileuszem 250 rocznicy śmierci Ignacia Jerusalema, która przypada w 2019 roku.

Niniejsza praca jest daleka od wyczerpania tematyki dotyczącej muzyki kolonialnej, ale być może przyczyni się do jej popularyzacji w Polsce i stanie się inspiracją do podjęcia dalszych badań nad tym interesującym, aczkolwiek wciąż mało znanym obszarem historii światowej muzyki. Należy mieć nadzieję, że praca przybliży choć w części muzyczne skarby wykonawcom przygotowującym dzieła XVIII-wiecznych kompozytorów Nowej Hiszpanii.

Summary

**Performance practice of 18th century Spanish colonial music based on compositions
by Ignacio Jerusalem y Stella and Santiago Billoni
From the music scores notation to the performance in the perspective of the conductor**

Key words

Ignacio Jerusalem, Santiago Billoni, New Spain, colonial music, conductors practice, Psalm

The goal of this doctoral thesis is to describe the process of preparing works from the score analyzation and interpretation, guiding the performance practice with the ensemble, and finally, to the public performance of the works. Colonial music was composed in New Spain by mostly Spanish and Italian composers in the 17th and 18th centuries. This music is rarely performed in Europe, and in Poland, simply unknown. Thanks to my fruitful cooperation with the Chicago Arts Orchestra and its Music director, Javier J. Mendoza and Prof. Drew E. Davies of Northwestern University in Chicago, I had the opportunity to learn more about the work of the composers of New Spain.

With my research, I realized that the amount of colonial music materials in Poland is scarce. There is little recognition of works by New Spanish composers, including: Antonio de Salazar (1639–1710), Manuel de Sumaya (ca 1680–1755), Ignacio Jerusalem (1707–1769), Santiago Billoni (ca 1600 – ca 1663), Matheo Tollis de la Rocca (ca 1710–1780).

My work focused on two vocal compositions with instrumental accompaniment. The first is the cantata *Al combate* by Ignacio Jerusalem. The second work is a collection of five psalms and the Magnificat by Santiago Billoni released under the common title *Music for Vespers*. Both selected compositions represent the galant style.

It should be emphasized and marked, that conductor's mission cannot fulfill without a participation of a team of performers. As I focus on the transformation of graphic signs into the sphere of sound phenomena and an emotional palette, I have relied on three pillars to relay these ideas to a team of performers. The first pillar is the ability to analyze sources and to develop an understanding of the work based on the appropriate style of the period. The next pillar is to solve problems that may occur in the rehearsal process, while helping the ensemble reach its highest potential and support their abilities. And finally, through the

non-verbal physical gestures of the conductor, to clearly convey his ideas and vision during rehearsals and the performance.

The first and second chapter contain a short introduction of New Spain's music history including information about the life and work of Ignacio Jerusalem and Santiago Billoni. This provides a better understanding of the historical context.

The third and fourth chapters describe the process and performance that I prepared. These chapters contain an analysis and interpretation of the selected works, as well as the issues that make up the complex and multi-layered process of preparation. I describe, in depth, the various difficulties of performance encountered while preparing *Al combate* by Ignacio Jerusalem and *Music for Vespers* by Santiago Billoni. At the end of my written thesis, I include a DVD recording of my performance of the two aforementioned pieces which took place in Aula Florianka, Kraków on October 21, 2018. The performance was the culmination of the research, study and rehearsal periods and was the main part of my dissertation.

To my knowledge, this is the first Polish Ph.D. thesis concerning colonial music of 18th century New Spain. I hope this work will be of interest to the Polish music community and bring them closer to the musical treasures of the New World. I am particularly proud of that, this work coincides with the 250th anniversary of the death of Ignacio Jerusalem, which falls in 2019.

I trust that my conclusions drawn will help those who are interested in colonial music as well as conductors and performers preparing the works of the eighteenth-century composers of New Spain.